

לקחה מזוב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות "טוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת במדבר התשס"ח

8:03	הדלקת נרות שבת ניו יורק
9:34	מוצאי שבת
8:34	סוק"ש מג"א
9:10	סוק"ש גר"א
12:54	הצות

בן שאול עם בני שאול מפני שלא הי' יוצא צבא. (הגר"א)

"ואלה שמות האנשים אשר יעמדו אתכם, לראובן אליצור בן שדיאור" (א, ה) ואלה שמות האנשים... אליצור – מתחיל באליצור ומסיים בעינן, כנאמר יצרנהו כאישון עינו. ועינן כולל גם עין וגם ענן: שעל ידי ענני הכבוד הלכו ישראל במדבר, ונשמרו על ידם. (בעה"ט)

לראובן אליצור – מה הצור הזה סובל כל הבית (בוניס בית על הסלע) כך סבל הקב"ה עווננו של ראובן ומחל לו. (מדרש אגדה)

"ליששכר נתנאל בן צוער" (א, ה)
נתנאל בן צוער. היינו שהשי"ת נתן חכמה בלבו, וכמו שאמרו במדרש שהוא הי' המשון בעצה להקריב הקרבנות בחנוכת המשכן, והעצה הזאת היתה מהשי"ת שהשפיע לו. בן צוער לפי שהוא קטן וצעיר בעינו ויודע שמעצמו אין לו שום כח, על ידי זה הוא כלי לקבל כל ההשפעות מהשי"ת. (מי השילוח)

"לבני יוסף. לאפרים אלישמע בן עמיהוד. למנשה גמליאל בן פדהצור" (א, ו)
לבני יוסף לאפרים – הקדים אפרים למנשה לקיים דברי יעקב אולם בחלוקת הארץ הקדים מנשה לאפרים לפי שחצי שבט מנשה קיבלו חלקם תחילה, לכן הקדים מנשה. (אמרי נועם)

אלישמע – אלי שמע ולאדונתו לא שמע, מה שכר גמלו א-ל, פדהצור. שפדאו צורו ונעשה מלך על כל מצרים. (יר' מגילה)

"ליששכר נתנאל בן צוער" (א, ה)
שנינו: בתחילה נקראת התורה על שמו של הקב"ה ולבסוף נקראת על שמו (ישל אותו תלמיד שטרך בה" – רש"י) שנאמר (תהלים א, ב): "בתורת ה' חפצו ובתורתו יגהה יומם ולילה" (ע"ז יט.).
רמו לכך מצינו בשמו של הנשיא למטה "יששכר", שהיה שבט של בעלי התורה: "נתנאל" – נתן א-ל את התורה לאיש שלמדה, ומעתה הריהי נחשבת כ"תורתו". וכל כך למה – לפי שבתחילה, בהיותו "בן", היה "צוער" – נצטער עליה וטרך בה. (חיד"א)

"ליששכר... לזבולן" (א, ח-ט)
בברכות יעקב לבניו (בראשית מט, יג-יד) וכן בברכות משה (דברים לג, יח) הקדימה התורה את זבולון ליששכר.

משה אימתי יום ואימתי לילה, כשהי' מלמדו תורה שבכתב הי' יודע שהוא יום וכשהי' מלמדו תורה שבעל פה הי' יודע שהוא לילה, שעל העוסקים בתורה שבעל פה נאמר העם ההולכים בחושך ראו אור גדול.
ומשה רבנו ע"ה פקד את שניהם הן את יוצאי מצרים והן את באי הארץ, וזה ענין פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, פני חמה זה הארת תורה שבכתב הנשפע מלמעלה ופני לבנה המקבלת מהשמש בחינת תורה שבל פה המקלת השפעה מבחינת תורה שבכתב. ועל זה אמרו ומסרה ליהושע, לשון השייך על תורה שבעל פה הנמסרת מפה לאוזן. (ר"צ הכהן)

"ואלה שמות בני אהרן, הבכור נדב, ואביהוא, אלעזר ואיתמר" (א, ב)
הבכור נדב, ואביהוא. אהרן קרא לבכורו על שם חמוי נדב ואת השני קרא בשם אביו, אבי הוא, ובגלל שהקדים חמוי לאביו ענש. וזוהי אולי ההקפדה של רבי יהודה החסיד שלא ישא אדם אשה ששמה כשם אמו או שמו כשם חמוי, שלא יוכל לתת לילדיו שמותיהם. (מקור חסד על ספר חסידים)

הבכור נדב – שהוא שקול כשלושת אחיו, ואביהוא אליעזר ואיתמר. שהוא שקול כשני אחיו. ויש לומדים נדב לחוד ואביהוא לחוד שכל אחד מהם שקול כשני אחיו. ונדב ואביהוא היו שקולים כשבעים סנהדרין שהיו משימין לפני משה ועל כן מיתתם מוכרת על כל ישראל, ולכן כתוב ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה. (זהר ויקרא)

"מבן עשרים שנה ומעלה, כל יוצא צבא בישראל, תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן" (א, ג)
מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא. יוצא מצוין את נולד, וכמו ומלכים מחלצין יצאו; צבא מצוין את המשובח, וכמו שמתרגם צבאות הגויים תושבת עממיא, וכאן יוצא צבא הכוונה היא לזרע מיוחס שאין בו פגם וזוהי תושבתו. ובשביל שיקר הדבר שבמחנה גדול כזה לא יימצא פסול משפחה, חוזר הוא כשלושים פעם יוצא צבא ולצבאותם. ולכן נאמר לצבאותם בכל הדגלים ולא נאמר לצבאותם בדגל מחנה דן, בגלל שלומית בת דבר. (הכהן"ק)

מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא – ומי שלא הי' בן עשרים, או שהי' בן עשרים ולא הי' יוצא צבא לא נימנה, ולכן לא נימנה איש בושט

פנינים לפרשה

"וידבר ד' אל משה במדבר סיני, באהל מועד, באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים, לאמר" (א, א)
כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה (במ"ר א, ז)
סמך "במדבר סיני" ל"אלה המצוות", שחותם את ספר ויקרא.

לומר לך, שאם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצוות. (בעל הטורים)

פסוק

ידועים דברי הר"ן מהות גדר קידושי אשה: "מכיון שהיא מסכמת לקדושי האיש היא מבטלת דעתה ורצונה ומשימה נפשה אצל הבעל כדבר של הפקר, והבעל מכניסה לרשותו" (נדרים ל.).

וזוהו שאומר המדרש: "כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". על האדם להפיק עצמו, כלומר, לסלק רשות עצמו ולהתבטל לגמרי אל התורה, או אז תוכל התורה לשרות בו, ורק על ידי כך יוכל לקנות את קנייניה.

(בעל "ישמח ישראל" מאלכסנדר)

"במדבר סיני... באחד לחודש" (א, א)
כשבא להשרות שכנתו עליהם מנאם, באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם (רש"י)
ותמוה, הלא באחד בניסן כשהוקם המשכן כבר שרתה השכינה על ישראל, וכמו שנאמר: "ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן... ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן" (שמות מ. ט-לד).

ברם, שנינו שכדי להחשב כ"תושב" העיר צריך האדם לדור בה לפחות לי יום. נמצינו למדים, שכדי שתחול "קביעות" בדבר מסויים צריכים לחלוף לפחות לי יום.
לפי זה יש לפרש ולומר, שאכן שרתה השכינה כבר באחד בניסן, ואולם עדיין לא היה זה דבר קבוע. רק כעבור שלושים יום, באחד באייר, יכול הדבר להעשות ולהחשב לקבוע.
לפיכך לא מנאן עד לאחר שלושים יום מיום הקמת המשכן – באחד באייר.
(בעל תרומת הדשן)

במדבר סיני - ואמרו: ויבדל אלקים בין האור ובין החושך זה ספר במדבר המבדיל בין יוצאי מצרים לבין באי הארץ. יוצאי מצרים הם מקבלי תורה שבכתב הנקראת אור ובאי הארץ הם בבחינת תורה שבעל פה: ודבר ד' מירושלים, זה דבר הלכה והוא מדת יום ולילה, וכמו שאמרו בתחומא ומהיכן הי' יודע

ופירש רש"י: "זבולון ויששכר עשו שותפות, זבולון לחוף. ימים ישכון ויוצא לפרקמטיא בספינות ומשתכר, ונותן לתוך פיו של יששכר, והם יושבים ועוסקים בתורה. לפיכך הקדים זבולון ליששכר, שתורתו של יששכר על ידי זבולון היתה" (דברים שם).

והנה, בפרשתנו, כל אימת שהזכרו השבטים, הקדימה התורה את יששכר לזבולון: בשמות הנשיאים ובפקודיהם (פס' כח) ובסדר הדגלים (ב, ה). הלמאי.

אך יש לפרש ולומר, שאמנם ודאי הוא שמעלתו של יששכר העוסק בתורה גדולה משל המחזיק בתורה, שהרי לא יתכן לומר שמי שמחזיק ומסייע ללומד התורה היא גדול מן הלומד עצמו. לפיכך, כאשר באה התורה לציין את השבטים לפי סדר מעלתם, הקדים הכתוב את יששכר לזבולון.

ברם, כשבאו לברכס או-אז קדם זבולון ליששכר, שהרי בברכת זבולון כלולה גם ברכת יששכר, ואדרבה – שבט יששכר תלוי בברכת זבולון. (אדמו"ר מסקולען)

"לבני יוסף לאפרים" (א, ט)

מפני מה בפקודי בני ישראל הקדים הכתוב אפרים למנשה, ואילו בפרשת מסעי לגבי נחלת הארץ הקדים מנשה לאפרים: "לבני יוסף למטה בני מנשה" (לד, כג).

ברם, בהיותם במצרים היה אפרים יושב בבית מדרשו של יעקב והוגה בתורה ואילו מנשה היה המליץ הממונה לשוב אוכל לבאים מצרימה.

לפיכך, לגבי חנייתם סביב המשכן ואוהל מועד הקדים הכתוב את אפרים, שהוא התלמיד חכם ולו יאה וראוי הדבר. לעומת זאת, לגבי נחלת הארץ, שהוא דבר שבממון, הקדים את מנשה, שהיה בבחינת "זבולון". (חתם סופר)

"ואת כל העדה הקהילו באחד לחדש השני ויתלדו על משפחותם לבית אבותם במספר שמות" (א, יח)

בא הכתוב לספר כיצד נעשה הכל בדרך ניסית ובהשגחה פרטית, כדי שלא יעלה על לב איש הרהור ופקפק שמא לא שמרו ישראל כלל על ייחוסם.

לכן ביום אחד הקהילו כל העדה והביא ספר ייחוסיהם כנאמר: ויתלדו על משפחותם לבית אבותם במספר שמות. כי בני ישראל שמרו על ייחוסם כל אותן שנים רבות שהיו בארץ מצרים. (מהר"ל צונץ, מלא העומר)

כאשר צוה ה' את משה ויפקדם" (א, יט)

מפני מה הוסיף הכתוב "כאשר צוה ה' את משה ויפקדם" והלא כבר כתב קודם לכן כי עשה משה את ציווי ה' ומנה את ישראל: "ויקח משה ואהרן" (פס' יז).

ברם, דרך מלכים למנות את כוחות חילם כדי לדעת את כוחם הנחוץ לשמירת המדינה מהאויבים שסביבותיה. והנה, גם כאן היה מקום לטעות ולומר שזו היתה הסיבה שבגללה מנה משה את עם ישראל.

לפיכך הוסיף הכתוב מיניה וביה "כאשר צוה ה' את משה ויפקדם", ללמדנו שלא עשה משה מאומה על דעת עצמו וכל מה שמנאן לא היה אלא מחמת ציווי ה'. ואדרבה, אלמלא ציווי ה' לא היה משה נזקק כלל למנותם, כי לא ככל העמים בית ישראל, ובעוד שכל העמים זקוקים לחיל ולכח, לא כן עם ישראל הבטוחים על ה' אשר יושיעם בין רב בין מעט. (רבי משה פינשטיין)

ביום דיבר ד' את משה בהר סיני – את מציין תורה שבעל פה והמלמד את בן חברו תורה שבעל פה כאילו ילדו. לכל ישראל לימד משה תורה בערבות מואב ולבני אהרן לימד תורה לפני כן לכן נקראים הם כבר כאן בני משה. (נצי"ב)

"לבני שמעון... פקודיו במספר שמות גולגולותם... כל יוצא צבא" (א, כב)

פקודיו במספר שמות – ואצל יתר השבטים כתיב פקודיהם. ואפשר לפרש ששינוי לשון זה בא לומר שרק מספרם של יוצאי הצבא בשבט שמעון היו מרובים, שבט שלישי במספרו, אבל יחד עם הזקנים והקטנים היו שבטים אחרים מרובים מהם.

(מהרי"ל דיסקין)

"בני נפתלי, תולדותם למשפחותם לבית אבותם, במספר שמות מן עשרים שנה ומעלה כל יוצאי צבא" (א, מב)

בני נפתלי – ולא לבני נפתלי, לפי שבשבטו היו הבנות מרובות מהבנים. וכן בברכתו נאמר אילה שלוחה הנותן: ראשי תיבות אשה.

"והיו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם" (א, נב)

איש על מחנהו – בבחינת צדיקים גמורים. ואיש על דגלו. בבחינת בעלי תשובה: איש על מחנהו לפני החטא ואיש על דגלו אחר החטא כי הדגלים היו להם לישועה אחרי החטא. (שפ"א)

"והלויים יחנו סביב למשכן העדות... ושמו הלויים את משמרת משכן העדות" (א, נג)

והלויים ישמרו – אף על פי שנאמר זה במשכן בהיותו בין הדגים במדבר הוא מצוה לדורות גם במקדש, כי מכאן תיקנו המשמרות. (רמב"ן)

"איש על דגלו, באותות לבית אבותם, יחנו בני ישראל מנגד. סביב לאהל מועד יחנו" (ב, ב)

איש על דגלו באותות לבית אבותם – דגלו דלוגו: לעיתים יכול היהודי לעלות שלא בהדרגה כדילוג; אבל זה בתנאי שיהיו מעשיו בדמיון מה. באותות. למעשי אבותיו. (שפ"א)

איש על דגלו באותות – האר"י ז"ל ה' אומר שכמו שיש ארבעה דגלים כך יש ארבע כתות בישראל חלוקים באיזה מנהגים, וכל אחד יישאר בדגלו לנהוג מנהגו ואלו דברי אלקים חיים.

איש על דגלו – כתיב איומה כנדלות, שני פנים לדגלים: אם לא יזכו יהיו לאימה, כי הקמת הדגלים מורה על אריכות זמן רב במדבר, שם יתמו ושם ימותו, ואם יזכו תהי אימת דגלי מלכותם על כל האומות. (עץ הדעת טוב)

באותות לבית אבותם – אמרו לעולם יאמר אדם מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, וכי יכול מישהו לדמות מעשיו למעשי האבות, אלא יגיעו פירושו שיהי למעשים נגיעה כלשהי למעשי האבות. (קול שמחה)

מנגד – סביב לאהל מועד יחנו. ואילו הלויים סביב למשכן העדות, וזהו שנאמר שלום לרחוק ולקרוב הקדים את הרחוק, ולא היתה קנאה ביניהם שנאמר כן עשו, וזהו גם בחרבי ובקשתי: חרב מקרוב וקשת מרחוק. (שפ"א)

"והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה לצבאותם. ונשיא לבני יהודה נחשון בן עמינדב" (ב, ג)

מזרחה דגל מחנה יהודה – דגל יהודה הוא דגל התורה והתורה היא הראשונה בכל כי גם מלחמה נוצחים בכח התורה דגל ראובן הוא דגל העונה שהיא ראש לכל המידות הטובות והיא באה מיד אחרי התורה. דגל אפרים הוא דגל הגבורה והוא לצד מערב, שהיום במערב הולך ופוחת כך אחרי התורה. דגל אפרים הוא דגל הגבורה הוא לצד מערב, שכשם שהיום במערב הולך ופוחת כך גבורתו של אדם הולכת ופוחתת, דגל דן הוא דגל העושר והוא הכי פחות מכולם ולכן באחרונה יסעו. (כלי יקר)

"מטה זבלון, ונשיא לבני זבלון אליאב בן חילון" (ב, ז)

מטה זבלון – ולא אמר ומטה זבלון כי זבלון פירנס את יששכר, וכתוב כי בצל החכמה בצל הכסף, וחשוב כמטה אחד. (בעה"ט)

"ונסע אהל מועד מחנה הלויים, בתוך המחנות. כאשר יחנו כן יסעו איש על ידו לדגליהם" (ב, יז)

ונסע אהל מועד בתוך המחנות – בתוך באמצע (ועץ החיים בתוך הגן במציעות גינתא) לא קרוב יותר ולא רחוק יותר מאף שבט, וכמו הלב באמצע הגוף. (ח"ח עה"ת)

"דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה. ונשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד" (ב, יח)

דגל מחנה אפרים... אלישמע בן עמיהוד – מתחיל בדי' ומסיים בדי', לפי שיעקב אבינו ע"ה הקדים את אפרים לפני מנשה בארבעה מקומות, וכנגדו הקדים הקב"ה את אפרים לפני מנשה בדגלים, בנשיאים, בקרבנות, וכמנן השבטים. (בעה"ט)

"ועליו מטה מנשה. ונשיא לבני מנשה גמליאל בן פדהצור" (ב, כ)

ועליו מטה מנשה – ולא והחונים עליו, ללמדך שכל החשיבות של אפרים בתורה ובדרך ארץ עלה עליו מנשה. ועליו מטה מנשה, מפני שבמנין בפרשת פנחס היו בני מנשה מרובים מבני אפרים ואף נימנו לפני בני אפרים לכן נאמר ועליו, שעלה מנשה על אפרים. (משך חכמה)

"אלה שמות בני אהרן הכהנים המשוחים, אשר מילא ידם לכהן" (ג, ג)

הכהנים המשוחים – ומאז לא נמשח כהן הדיוט בחיי כהן גדול. אשר מילא ידם לכהן. שלא נולדו כהנים והיי צורך למשחם. (רע"ס)

"וימת נדב ואביהוא לפני ד' בהקריבם אש זרה לפני ד' במדבר סיני, ובנים לא היו להם. ויכהן אלעזר ואיתמר על פני אהרן אביהם" (ג, ד)

וימת נדב ואביהוא – היות שקירב הקב"ה את שבט לוי במקום בכורות ישראל שחטאו בעגל, ושמה יחשוב בלבו אחד מישראל שהם נענשו על חטא העגל ואהרן שעשה את העגל, אם כן באונס לא נענש. לכן מקדימה התורה שבני אהרן מתו ערירים, שגם אהרן נענש. (משך חכמה)

ויכהן אלעזר ואיתמר על פני אהרן אביהם. קיבלו אור כהונתם מהאור הנאצל לאהרן. ואילו נדב ואיבהוא הורו הלכה בפני רבם וכיונו לקבל האור על ידי עצמם, וכנאמר ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו. (פנים יפות)

"הקרב את מטה לוי והעמדת אותו לפני אהרן הכהן ושרתו אותו" (ג, ו)
הקרב את מטה לוי... ושרתו אותו. ואחר כך הוא אומר נתונים נתונים המה לו, וכי ניתנו הלויים מתנה לאהרן להיות משרתיו, אלא שהכהן מידתו חסד והלויים מידתם גבורה, והגבורה צריכה לשרת את החסד ולא להשתמש במידת הגבורה שלא יחריבו את העולם. וזהו נתונים נתונים המה לו שיבטלו לגמרי מידתם וירגילו עצמם במידת הכהנים. (מאור ושמש)

"ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל, והיו לי הלויים" (ג, יב)
ואני לקחתי את הלויים... תחת כל בכור... מבני ישראל – נטל הקב"ה הבכורה מהבכורות ונתנה ללויים. כי לי כל בכור, לכאורה יכלו לטעון רע"ג הבכורות העודפים על הלויים לא די שנטלו את בכורתנו אלא שעלינו גם לפדות את עצמנו בחמשה שקלים, ועל זה אומרת התורה כי לי כל בכור, דין יש לקב"ה עליהם ששצילם בעת מכת בכורות במצרים, ועוד שחטאו בעגל ודיים שפוטרים עצמם בחמשה שקלים. (כלי יקר)

"כי לי כל בכור... לי יהיו" (ג, יג)
ולכאורה, הלא נלקחה מהם הבכורה, ומהו איפוא "לי יהיו".
זאת ועוד. הלא אמרו חז"ל (ויק"ר רפ"ב) שבכל מקום שנאמר "לי" אינו זז לעולם, לא לעולם הזה ולא לעולם הבא. והלא בבכורות אינו כן.
אלא כבר ביאר אור החיים הק' על הפסוק "והיו לי הלויים אני ה'" (ג, מה): "הכונה במאמר 'אני ה' לומר שהגם שאמרו חז"ל עתידה עבודה שתחזור לבכורות, לא ירדו הלויים מהיות לה'. והוא אומר 'והיו לי אני ה'', כשם ששמי לעולם ועד כמו כן יהיו לי הלויים".

וזהו שנאמר "לי יהיו".
ומרן בעל הקהילות יעקב הוסיף ואמר, כי כיון שתמורתם – היינו הכהנים – קיימת, הרי זה כאילו זכות הבכורה לא כלתה. (טעמא דקרא)

"ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם... כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל... אני ה'" (ג, יב-יג)
יש הבדל בין קדושת הבכור לקדושת הלויים. הבכור קדוש מעצמו ואילו הלויים התקדשו מצד באמריהם. לכן הבכור, בגלל היותו קדוש

בעצם, הרי אם נוהג הוא בקדושה, תחול בו הקדושה ביותר, ואם נוהג הוא בטומאה – תחול בו הטומאה ביותר. לכן חל העונש על בכורי מצרים, בשל הטומאה ששרתה עליהם יותר מאחרים, וכנגדם נקדשו בכורי ישראל שחלה בהם הקדושה ביותר.

על כן, קודם חטא העגל, כאשר עבודת הקרבנות היתה בלי בחירה והקדושה באה מלמעלה, היה הבכור קדוש. אבל לאחר חטא העגל, כאשר הקדושה באה מלמטה על ידי בחירה, עלול הבכור להיות עיקר הטומאה, כמו שהיו עשו וישמעאל. ולפי שבזמן הזה עלולים ביותר לחטוא, לכן ניטלה העבודה מן הבכורים וניתנה ללויים.
אבל לעתיד לבוא, בעת שישפוך ה' את רוחו על כל בשר, תשוב העבודה למי שזכה בה מקודם.

זהו שאמר הכתוב: "הקדשתי לי כל בכור בישראל" ואימתי ישובו למעלתם, אימתי שוב "לי יהיו" – "אני ה'", בזמן שאני ה', היינו – ביום שיהיה ה' אחד ושמו אחד...

הליכות והלכות

הלכות בשר בחלב

נאמר בתורה שלוש פעמים: "לא תבשל גדי בחלב אמו" וקיבלו חז"ל, שאחד נאמר לאיסור אכילה, אחד לאיסור בישול ואחד לאיסור הנאה. כל האיסורים נאמרו דוקא במידה ובישול בשר וחלב יחד.
רבנן חייבו להמתין שש שעות לאחר אכילת בשר מהטעמים הבאים:
א. בשר שנשארו בין השיניים.

ב. השומן נמשך מהגוף לפה במשך שש שעות. ולכן הלוטע בשר לתינוק ופולט או האוכל בשר מבלי ללעוס כגון מרק בשר חייב גם כן בשש שעות. אך הטועם ופולט מיד מבלי לאכול או לבלוע כלל אינו חייב להמתין שש שעות.

לא קיים הבדל בין בשר בקר לבשר עוף ואפילו אכל רק ירקות שנתבשלו עם בשר או מרק בשרי חייב להמתין שש שעות עד לאכילת חלב, אף על פי שרק אכל את הירקות, או המרק.

לענין חולה וקטנים יש דינים חלוקים וכדאי להתייעץ עם רב בכל מקרה. אולם בענין קטן שאינו בר הבנה מספיקה שהיה מועטת ואין צורך בשש שעות.

בישול אוכל פרוה בסיר בשרי או חלבי הקדמה

אם בישל אוכל פרוה בסיר בשרי או חלבי אין האוכל הופך להיות בשרי או חלבי לגבי דיני הרכקת 6 שעות ולכן לאחר שאכל אוכל זה כגון אורז בסיר בשרי מותר מיד לאכול חלב לכל השיטות!

וכל הנידון זה לגבי אכילת אוכל הפרוה יחד עם חלב ובעתהובת אחת שיוסבר להלן:

דין ה' ישנם חלוקי דעות בין חכמי הספרדים למנהג אשכנז. נפרט קודם דין זה למנהג ספרדים:

דין סיר שאינו בן יומו: סיר שלא בושל בו כלל ב 24 שעות אחרונות נקרא אינו בן יומו, ובסיר זה לדעת הספרדים מותר לתחילה לבשל אוכל פרוה ולאחר מכן לערבבו במים (אחר) עם חלב ולכן הרוצה לבשל

ספגטי בשביל לערבו עם גבינה מותר לבשל את הספגטי בסיר בשרי שאינו בן יומו ולאחר מכן להעבירו לקערה חלבית ולערב שם עם גבינה.

ב. אם הסיר בן יומו דהינו שכן בישלו בו בשר ב 24 שעות אחרונות אסור לבשל בו אוכל על מנת לאכול עם גבינה אבל אם בישל סתם ולאחר שכבר בושל האוכל רצה לאכול עם גבינה מותר כגון הרתיח מים ע"מ לעשות כוס תה) בסיר בשרי בן יומו ולאחר שרתחו המים שינה דעתו והחליט לשתות קפה עם חלב מותר לו לעשות כן כיון שלא כיון בתחילה לאכול עם חלב.

כל זה לדעת חכמי ספרד, ולדעת חכמי אשכנז הדין חמור יותר והוא:

א. בסיר בשרי שאינו בן יומו (שלא בושל בו 24 שעות בשר) אסור לבשל אוכל פרוה על מנת לאכול עם גבינה ולכן אין דרך לבשל ספגטי בסיר זה ע"מ לערבו עם חלב אלא יקח סיר חלבי או סיר פרוה, ויש להעיר שכתבו הפוסקים (תשובות והנהגות ח"א חכמת אדם) שבשעת הדחק מותר לעשות כן, לבשל ע"מ לאכול עם חלב בסיר שאינו בן יומו אולם אם בישל אוכל פרוה בסיר בשרי שלא בן יומו לא בשביל לאכול עם חלב.

ולאחר שהתבשל רצה לאכול עם חלב מותר גם לדעת מנהג הרמ"א.

ב. סיר בשרי בן יומו כמובן שאסור לכתחילה לבשל אוכל פרוה ע"מ לאכול עם חלב ואפילו כבר בישל אסור לערב עם חלב ורק אם בדיעבד שכבר עירבו את אוכל הפרוה עם חלב כגון שחימומו מים בכלי בשרי ועשו ממים אלו קפה עם חלב מותר לשתות משקה זה, כיוון שבדיעבד שכבר התערב לא אוסרים.

ג. כל דינים אלו הנאמרים לעיל לכל השיטות נאמרו רק באוכל רגיל אבל במאכל חריף שם אפילו לא בין יומו לכל השיטות אסור לערב עם חלב כיון שהחריפות הופכת את טעם הבשר לשבח ולכן אין לאכול אוכל זה עם חלב ואפילו הכלי לא בן יומו.

אין לאפות לחם עם חמאה או גבינה אלא אם כן עשה סימן בלחם שהוא שונה מכל לחם. שנוי יפני לענין בכדי שלא יבוא לאכול עם בשר ואם אפה כן ישאל שאלת חכם שכן יש מקרים שאסור לאכול לחם זה.

מעשה חכמים

דע לך, אדם! רק הקב"ה מכיר היטב את נבכי המערכת המסועפת שלך
חג השבועות (כ"ח כ"ו)

ה'אור החיים' כתב להסביר את פשר העובדה המובאת בגמרא (חולין, דף ז' עמוד א') שמיימי של נהג גינאי נחצו עבור רבי פנחס בן יאיר, כאיש יחיד, והגמרא לא מתפעלת מזה, ואילו ביציאת מצרים נעשה רעש גדול מקריעת הים לכל כלל ישראל אירוע שהיה מלווה בניסים גדולים. היתכן?

והשיב: כאשר הגיעו בני ישראל לים סוף, היה זה לפני מתן תורה, ולכן בודאי שקריעת הים – בלי כוחה של תורה נחשבת כנס גדול; ברם, אצל רבי פנחס בן יאיר, שכוח התורה היה כבר בידיו, לא צריך להתפעל יתר על המידה אם היתה לו שליטה מליאה, גם כאדם יחיד, על מימי הנהר.
צאו וראו, כוחה של תורה עד היכן הוא מגיע. כוח זה יפעל את פעולתו רק אם נהיה דבקים בתורה, ונלמדנה בקדושה ובטהרה.

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי חכמים מוסלמים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב
הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה, לא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

תעשה כפי שאומר לך, הקב"ה יעזור והאשה תחזור בה מדרשה.
 לך תקנה מהגבאי בבית הכנסת שלך מצות 'הגבהה', וכשתגיע עת קיום המצוה ותגביה את ספר התורה – הסתכל היטב באותיות הכתובות בקלף!

הלא יאומן התרחש
 האיש עשה ככל אשר אמר לו ראש הישיבה; קנה הגבהה, והביט מקרוב באותיות הספר.

והנה, הלא-יאומן הזה התרחש. לא עברה יממה מאז 'הגבהה', והאשה חוזרת אליו בהודעה מפתיעה, ואומרת לו שהחליטה שבאמת עשתה דבר לא יפה, בכך שתבעה ממנו להרוס את הבנין, והיא מוכנה לקבל ממנו פיצויים, ובכך לסגור את הענין.

לאחר שהכל בא על מקומו בשלום, והגביר התפטר מהצרה הגדולה שלו, החליט לשאול את ר' שמעון לפרש הסגולה שנתן לו.

השיב לו ראש הישיבה: כתוב במגן אברהם (או"ח, סימן קל"ד) שכאשר עושים הגבהה בבית הכנסת יש להתקרב אל האותיות ולהביט בהן, כי על ידי זה מושפע אור גדול על האדם.

הכוונה שלי, אמר הגר"ש היתה, שכאשר תסתכל באותיות עם הלב השבור שלך, ובמצב החושך שבו אתה נמצא, הרי שהאור הגדול שיושפע מן האותיות, יסלק ממך את החושך, וממילא כשהחושך יסתלק – תסתלק גם הבעיה...

(עלינו לשבח עמ' שסא, שסב)

כל ימיו בלילה שלוש שעות לשמה, מחל לו על החטא ההוא.

עצתו של הגר"ש שקוף לגביר היהודי

כדי להמחיש את כוחה של תורה, נספר כאן על אירוע מופלא שהתרחש אצל הגאון רבי שמעון שקוף זצ"ל, אביהם של ראשי הישיבות בדור האחרון.

אחד מתלמידיו, שהתגורר בארה"ב, והפך לגביר גדול, הקים לעצמו בית מפואר מאוד, שהתנשא לגובה כמה קומות, והשקיע בו סך עתק והרבה מאמצים. הבנין נחשב לאחד הבתים המפוארים באיזור כולו.

והנה, לאחר שהקומפלקס היהודי עמד כבר על תילו, התברר דבר נורא. אשה שהתדפקה על דלתו של העשיר, וטענה שגם לה יש חלק במגרש עליו הוקם הבית, ומכיון שלא נתנו לה את חלקה, היא תובעת ממנו להרוס את כל הבנין...

'הסתכל היטב באותיות'

הגביר נדהם מההודעה הלא-טובה, העלולה להרוס לו באחת את כל תוכניותיו. הוא הציע לאשה פיצוי גדול, אפילו יותר מהחלק שלה במגרש, וניסה לדבר אל ליבה שלא תתבע ממנו לנתן את הבית, אך היא החזירה לו ואמרה שאין טעם לפצוהה בכסף, משום שהיא יותר עשירה ממנו...

האשה עמדה בעקשנות על דרישתה ולא נסוגה ממנה. (יתקנת השבים) הקיימת במטלטלין, לא קיימת בקרקע. האשה ירדה לחייו, והגביר היה נתון בלחץ נפשי כבד, שכן סתירת בנין כזה, כרוכה לא רק בהפסד כספי, אלא גם בעוגמת נפש עצומה. כמה ימים לאחר מכן שמע הגביר שרבו, ר' שמעון, מגיע לביקור בארה"ב, והוא החליט לגשת אליו ולשטוח בפניו את המצוקה אליה נקלע.

ויהי בשמוע הגר"ש שקוף את הדברים, ויאמר לתלמידו: איעצך עצה טובה, ואם

ברם, בימינו, אדם העומד בחוץ ומשקיף אל היכל התורה, אינו יודע כלל מה היא תורה ומה הוא שכרה. מי שאינו נמנה על קהל לומדיה ועמליה, אין לו מאומה מאותן הרגשות נעלות של בני תורה, ואין בכוחו לרדת לעומק כוונתם אפילו בנושאים פשוטים.

להגביר את החשק והשמחה.

וכל זה קורה דוקא בימים טרופים, כאשר כל אחד היה צריך לחוש באופן טבעי שהפתרון האמיתי לכל המועקות הרובצות עלינו כמשא כבד, הוא רק באמצעות שיבה אל המקורות בכל לב ונפש. ראו איך נראה אדם בלא כתר תורה, לאיזה תהום הוא מתדרדר! אחד מיסודות לימוד התורה שחייבים אנו לחזק בעצמנו לקראת חג השבועות, ה"ישיבה שער יו"ט", הוא, להגביר את החשק והשמחה בלימוד התורה. לבוא לבית המדרש מתוך תקוה להצלחה, ואף פעם לא לומר נואש. כל הקשיים הנוצרים בעת הלימוד, הם נסינות מן השמים, להטיבנו באחריתנו ולהנחילנו שני עולמים.

שלוש שעות של לימוד לשמה

כדי ללמוד על כוחה של תורה, נצטט כאן מה שכתב בספר 'כל הכתוב לחיים', בשם רבי אריה לוי, על דברי חז"ל שאמרו שתורה לשמה מצלת מן המיתה. ואמר רבי אריה, שכל מי שנוהר ללמוד בלילה שלוש שעות לשמה, מוחלץ לו על כל עוונותיו.

וסיפר רבי אריה לוי מעשה שהיה עם 'דיבוק' של מלמד אחד שנכנס בתוך בחור, שהיה חייט בוויילנא, וציווה הבחור שיביאו אליו את גדולי העיר כדי שלא ימות. בבוא הגדולים, ביקש הרוח מהבחור החייט שיראה לסלק חיי זהובים שנשאר המלמד חייב לבעל חוב אחד, ועד שלא יעשה זאת לא מכניסים אותו לגן עדן.

הבחור שהכיר את המלמד בחיי-חיותו, ידע שחטא פעם בגילוי עריות, ושאלו מה נעשה עימו על החטא ההוא, והשיב שמחמת שלמד

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
כ"ט אייר	כ"ח אייר	כ"ז אייר	כ"ו אייר	כ"ה אייר	כ"ד אייר	כ"ג אייר
רבי בן ציון אבן מרדכי פורת ורבן רבי מאיר מפרמישלאן	שמואל הנביא רבי יצחק מקורביל בעל הסמ"ק	רבי אהרון מאיר אויערבאך הי"ד	רבי מעדיה נאון רבי משה חיים לוצאטו הרמב"ל מ"ם מסילת ישירים רבי שלמה הארמ"ר מוויניץ	בעל התורת חיים מקוסוב	רבי יעקב מליסא בעל החוות דעת והנתיבות המשפט רחל בת שרה יגן	
שקיעה 8:19						שקיעה 8:14

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה